

2005-12-05

PERSCOMMUNIQUÉ

Inflatiepersistentie en prijszetting in het eurogebied: resultaten van het Eurosysteem Inflation Persistence Network

(Artikel gepubliceerd in het Economisch Tijdschrift van het 4de kwartaal 2005)

www.nbb.be

Dit artikel biedt een overzicht van de werkzaamheden die sinds januari 2003 werden verricht in het kader van het *Eurosysteem Inflation Persistence Network* (IPN), een netwerk van onderzoekers van de twaalf nationale centrale banken van het eurogebied, de ECB en de academische wereld. Dit netwerk onderzocht de inflatiepersistentie en de prijsaanpassingsmechanismen.

Overwegende dat de graad van inflatiepersistentie verwijst naar de snelheid waarmee de inflatie na een schok terugkeert naar haar lange-termijnevenwichtswaarde, toonden de macro-economische analyses van het IPN aan dat, in het huidige monetaire-beleidsstelsel, de graad van inflatiepersistentie in het eurogebied relatief gematigd was, maar dat de ramingen relatief weinig nauwkeurig waren. De studies brachten tevens aan het licht dat, in dit monetaire-beleidsstelsel, de inflatiedynamiek voornamelijk wordt beïnvloed door de inflatieverwachtingen, terwijl het voorbije inflatieverloop een minder belangrijke rol speelt. Bovendien bleek uit de analyses dat de inflatiepersistentie vooral een weerspiegeling was van de persistentie die werd opgetekend in bepaalde HICP-componenten, te weten de diensten en de niet-energetische industriële goederen.

Doordat het IPN kon toegang hebben tot een geheel van micro-economische gegevens die tot nog toe niet voor onderzoeksdoeleinden werden gebruikt, kon het de macro-economische analyse van de inflatie aanvullen met een reeks micro-economische analyses van het prijszettingsgedrag van de bedrijven. Het ging om analyses die gebaseerd waren op kwantitatieve (noteringen van consumptie- en producentenprijzen) of kwalitatieve gegevens (conjunctuurenquêtes) alsook op de resultaten van een specifieke enquête.

Dankzij die micro-economische analyses werd het duidelijk dat de ondernemingen van het eurogebied hun prijzen minder vaak veranderden dan de Amerikaanse. De prijsveranderingsfrequentie varieert echter van de ene bedrijfstak tot de andere. Terwijl de prijzen van de olieproducten en de niet-bewerkte levensmiddelen zeer vaak worden aangepast, zijn prijsveranderingen voor de niet-energetische industriële goederen en vooral voor de diensten zeldzamer. De enquêtes toonden aan dat die prijsstarheid vooral voortvloeide uit het (al dan niet expliciete) contractuele karakter van de handelsbetrekkingen en uit het verlangen van de cliënten naar stabiele nominale prijzen. De waarnemingen geven tevens aan dat prijsdalingen niet uitzonderlijk zijn, maar dat de bedrijven negatieve schokken minder snel lijken door te berekenen in hun prijzen. Ten slotte blijkt uit de micro-economische analyses dat de ondernemingen hun prijzen niet wijzigen volgens een vaste periodiciteit, maar veeleer als reactie op schokken en dat slechts een derde van de ondernemingen eenvoudige regels, zoals de indexering, hanteert om hun prijzen aan te passen.

Al die resultaten hebben tal van gevolgen voor de macro-economische modellering van de inflatie. Inderdaad, ze zouden het mogelijk moeten maken om theoretische modellen te ontwikkelen op basis van micro-economische grondslagen die stroken met de waargenomen gedragingen, teneinde een duidelijker inzicht te verwerven in het inflatieverloop en in de weerslag van het monetaire beleid.

Meer in het algemeen mag de relatief geringe inflatiepersistentie in het huidige monetaire-beleidsstelsel niet worden geïnterpreteerd als een signaal om de monetaire-beleidsvoering te versoepelen, vooral gelet op de toegenomen rol van de verwachtingen in de inflatiedynamiek. Een versoepeling van de monetaire discipline die zou leiden tot een ontsporing van de inflatieverwachtingen, kan de inflatie langdurig doen afwijken van de doelstelling van prijsstabiliteit. Aangezien de grotere prijsstarheid in het eurogebied bovendien hogere kosten in termen van groei met zich brengt in geval van een ontsporing van de inflatie, is de handhaving van de prijsstabiliteit van essentieel belang voor het behoud van het productiepotentieel van de eurogebied economie.